

MÖRSETEKENS

10 jaar
Morsetekens

JAARGANG 11 N°. 2
JUNI 2024

WIJKMAGAZINE
VOOR DE MORS LEIDEN

Morsetekens

Dit magazine is ter bevordering van de onderlinge communicatie samengesteld voor de bewoners van het **Morsdistrict** te Leiden en door vrijwilligers uit het Morsdistrict.

We houden u zoveel mogelijk op de hoogte over allerlei gebeurtenissen in de wijk, mede door informatie die u ons stuurt! We zijn blij met alle informatie. Voor het insturen van informatie zie de sluitingsdata.

Inhoud

o.a.:

- Cultuurcoaches | 5
- Huis van de buurt | 6
- Opschoondag | 8
- Buurtkamer Transvaal | 9
- Reanimatieles | 11
- Wijkvereniging Lage Mors | 12
- Rondezender Schouwenhove | 16
- Wijkagenten/wijkboa | 18
- Hoge Mors toekomstklaar | 20
- Diamankruising Plesmanlaan | 22
- Meedenken over verkeer | 24
- Dieren van de Mors | 25

Correspondentie

Wijkmagazine 'Morsetekens'
p/a Huis van de Buurt Morschwijk
Topaaslaan 19
2332 JC Leiden
info@morsetekens.nl

2024
Sluitingsdatum insturen kopij:
1^e nr: 12 februari
2^e nr: 7 mei
3^e nr: 12 augustus
4^e nr: 4 november

Verschijsing:
1^e nr: 11 maart
2^e nr: 7 juni
3^e nr: 20 september
4^e nr: 13 december

Verschijsing in:
Morsdistrict Leiden
Oplage: 4000
Voor meer informatie en/of advertentie-mogelijkheden verwijzen wij naar onze website <https://www.morsetekens.nl/voor-de-adverteerders/>

Redactie

Frauke Bokker	verspreiding
Yvonne Nicasia	vormgever
Rig Mutschler	redacteur
Victor Kersing	webredacteur
Arjen Schouten	beheer website
Carla Koper	coördinator
Rémon de Jong	social media
Lia van der Laan	redacteur
Erik van der Niet	redacteur

Welzijnsorganisaties

Eveline Lameer	cultuurcoach
Mirjan van der Blom	wijkregisseur
Femke Bolding	buurtcoach

Heeft u een nee-nee sticker, dan ontvangt u **geen** magazine. Wilt u dat wel? Dan heeft de fietswinkel van Polanen stickers met "Ja Morsetekens" die u op uw brievenbus kunt plakken.

Morsetekens is vindbaar op onze website: [morsetekens.nl](https://www.morsetekens.nl) en op facebook Morsetekens.

Redactioneel

Beste Morslezers,

Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Deze lente begon met een grote schoonmaak. Ruim 100 bewoners uit de hele wijk haalden met grijpers de rommel van straat onder leiding van Leidens klimaatburgemeester. Als u dit magazine in handen heeft is er waarschijnlijk begonnen met de toekomstbestendige vervanging van de riolering in de Hoge Mors. Transvaal krijgt een facelift én een buurtontmoetingsplek en het verkeer in de hele wijk gaat flink veranderen. Laten we als wijk meedenken over de gevolgen en oplossingen! U leest er van alles over in dit nummer.

Je kunt zelf zorgen voor een nieuw begin in iemands leven door de gratis cursus reanimatie te volgen. Voor je eigen vernieuwing kun je denken aan de vrijdagse groepsmeditatie in het Huis van de Buurt. In de stadsnatuur vinden we nakomelingen van een nieuwkomer, die ontsnapt of losgelaten is: de Canadese gans. De Tuinvrouw van Transvaal 1 verzorgt de boomspiegels en bestrijdt de Japanse duizendknoop, een schadelijke ingevoerde plant.

De organisaties in de wijk luisteren graag naar nieuwe ideeën van buurtbewoners: de cultuurcoaches, SOL, Inclusio. Buzz hoorde bij de donderdagse gezondheidsinloop vragen over kindervaccinaties en organiseert een avond over dit onderwerp.

Hernieuwd gebruik kan ook: radioamateurs in de wijk gebruiken de oude antennemast op Schouwenhoven nu voor een groter bereik.

We willen ook dingen juist behouden. De wijkagenten vertellen hoe je zorgt dat je fiets niet gejat wordt. Natuurlijk vind je ook de vaste rubrieken en eindigen we met de vertrouwde kwartaalpuzzel.

Ook Morsetekens staat open voor vernieuwing:

We zoeken dringend een nieuw bestuurslid om samen met Wendy en Yvonne het stichtingsteam 'Vrienden van Morsetekens' te versterken en daarmee het voortbestaan van het magazine te ondersteunen. Voor meer informatie stuur ons een mail naar info@stichtingmorsetekens.nl.

Versterking van de redactie is altijd welkom, als redacteur of vormgever met kennis van Canvas/Adobe Indesign? Als je belangstelling hebt, laat het ons weten via info@morsetekens.nl

Met Morsetekens willen we jullie op de hoogte houden van het wel en wee van de wijk en zo de bewoners met elkaar verbinden. Wil je niet in een bestuur of redactie, maar wel Morsetekens steunen? Het voortbestaan is afhankelijk van financiële bijdragen van wijkverenigingen, adverteerders én bewoners.

Veel plezier met lezen,

Rig Mutschler, redactie Morsetekens

Help ons met uw donatie,
daarmee kunnen wij het magazine blijven drukken. Zie hier de QR code óf u kunt uw bijdrage o.v.v. "Stichting vrienden van Morsetekens te Leiden" overmaken aan
NL19 SNSB 0787 8562 23. Heel erg bedankt!

Opvang Maansteenpad

Sinds kort hebben wij een klein sociaal project in de Hoge Mors welkom kunnen heten. Aan het Maansteenpad is een woonlocatie geopend voor dakloze jongeren vanaf 16 jaar. Er kunnen 15 jongeren uit de regio wonen met elk een eigen kamer, waar ze veilig zijn en tot rust kunnen komen. De opvang wordt verzorgd door Cardea Jeugdzorg en De Binnenvest, die al langer in Leiden opvang biedt aan thuislozen. Wanneer de jongere tot rust is gekomen wordt er samen gekeken naar "hoe nu verder?".

Dat kan een studie zijn, werk of iets anders. Daarnaast wordt gekeken naar een andere woonplek, want wonen in het complex in de Mors is maar tijdelijk. Er kan gezocht worden naar een gastgezin waar de begeleiding wordt voortgezet of naar een zelfstandige woonruimte bij oudere jongeren, ook onder verdere begeleiding.

Wij, mensen uit de Mors, wensen de jongeren een fijn verblijf toe en een mooie toekomst.

Lia van der Laan

Cultuurcoaches in de wijk

Eens in de paar maanden zijn wij met een activiteit in het buurthuis. Soms in samenwerking met Includio en soms met SOL. Wij willen graag vaker langskomen in de wijk en meer activiteiten gaan organiseren, met inbreng van de buurt. Vanaf 25 april zullen twee cultuurcoaches elke donderdag plaatsnemen bij 'Een goede buur' van 13.00 tot 15.00 uur in het huis van de buurt, de koffie staat klaar!

Heb jij leuke ideeën over activiteiten of workshops die jij in het buurthuis wilt zien? Kom dan zeker even langs om met ons te praten. Wie weet kunnen we jouw idee samen waarmaken!

Bij ons kan je ook terecht als je vragen hebt over het Jeugdfonds Sport & Cultuur of Volwassenfonds Sport en Cultuur. Bij de sportcoach kun je sportaanvragen doen en bij ons cultuuraanvragen. Wil jij bijvoorbeeld op zangles of tekenles maar heb je niet voldoende geld hiervoor dan kunnen we samen met jou een aanvraag indienen bij het Volwassenenfonds. Of wil jouw kind heel graag schilderlessen, theaterlessen of muzieklessen en kun je dit niet betalen? Dan kunnen wij hiervoor bij het Jeugdfonds een aanvraag doen!

Heb je geen tijd om langs te komen op donderdagen, dan kan je altijd mailen met vragen of ideeën naar: cultuurcoach@bplusc.nl. Ga naar www.cultuurcoachleiden.nl / Instagram: @cultuurcoachleiden

Eveline Lameer Cultuurcoach

Bij ons kan je echt alle kanten op, check onze vacatures:

werkenbijlibertasleiden.nl

**LIBERTAS
LEIDEN**
vertrouwde zorg
dichtbij

Huis van de buurt

Incluzio

Burendag zaterdag 28 september.

Natuurlijk zijn de medewerkers van Incluzio Leiden aanwezig bij de ontdekmarkt in het Kweeklustpark van 14.00 uur tot 16.30 uur om jou daar te verwelkomen. Daarnaast komen zij graag langs bij de diverse burendagactiviteiten in de wijk om de initiatiefnemers te verrassen met een heerlijke slagroomtaart.

Heb jij een leuk initiatief of heb jij vragen over hoe je een activiteit organiseert bij jou in de straat?

Of wil jij graag zo'n heerlijke slagroomtaart in ontvangst nemen tijdens burendag? Neem dan contact op met buurtcoach Femke Bolding: fbolding@incluzio.nl of bel 06 204 28 630.

SAVE THE DATE!

Ook op zaterdag
28 september!

De ontdekmarkt van "Natuur om de hoek" komt naar het kweeklustpark. Ontdek de natuur in de wijk en ontmoet elkaar op burendag. Je vindt ons op het grote veld naast de Dierenweide.

Er is van alles te ontdekken en bekijk de natuur in je buurt van dichtbij, Kom slootje vissen en knutsel erop los, Leer stekjes maken van planten en bekijk insecten van dichtbij.

Ga op jij op avontuur, kom gratis zaden halen en proef de Natuur uit de buurt. Jong en oud is van harte welkom om mee toe doen van 14.00-16.30 uur. De toegang is gratis!

Dit alles is mogelijk gemaakt door Naturalis, Incluzio Leiden, gemeente Leiden, Natuurwijs en Naar buiten regio Leiden

**INCLUZIO
LEIDEN.**

Buzz
Gezondheidsinloop

Elke donderdagmiddag tussen 12.00 en 14.00 uur, kun je binnenlopen bij de gratis Gezondheidsinloop in de Wijkplaats naast het Huis van de Buurt in de Hoge Mors. Je kunt je bloeddruk laten meten, vragen stellen over je gezondheid of met iemand praten als je niet lekker in je vel zit. De wijkverpleegkundige kan ook je bloedsuiker controleren en geeft advies over lichamelijke klachten.

We hebben gemerkt dat er veel vragen zijn over het vaccineren van kinderen. Je hebt er misschien wel iets over gelezen in het nieuws. Met deze vragen kun je ook terecht bij de Gezondheidsinloop. Na de zomer organiseren we een extra voorlichting over vaccineren.

Heb je eerst trek in een bakje koffie of thee? Onze koffie-inloop start om 11.00 uur, kom gezellig langs! Als je vragen hebt kun je Mila appen of bellen: 06-20697616.

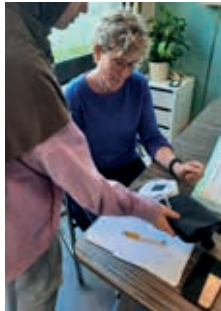

MBO-1 opleiding volgen in de zorg
Wist je dat je ook zonder schooldiploma kunt starten met een opleiding in de zorg? Meld je aan voor een opleiding via BIRDS. De opleiding en leermiddelen worden voor je betaald. Samen met Includio, DZB en mboRijnland zorgen we voor begeleiding tijdens je opleiding en stage. Je krijgt hulp bij je huiswerk, het verbeteren van je digitale vaardigheden en werknemersvaardigheden. Ook kun je

hulp krijgen bij het leren fietsen en zelfs extra lessen volgen om je kennis van de Nederlandse taal verbeteren. Tijdens deze opleiding doe je werkervaring op via een stage en je gaat één dag per week naar school. Al 25 andere leerlingen hebben dit jaar hun MBO-1 diploma behaald en zijn direct aan de slag gegaan in de praktijk.

Op deze manier een opleiding volgen zorgt ervoor dat je de Nederlandse taal beter leert spreken

en schrijven en een betaalde baan in de zorg kunt krijgen. Zo ontwikkel je ook nog meer zelfvertrouwen en je ontmoet allerlei nieuwe mensen. Wil je meer informatie of heb je een vraag over BIRDS? Stuur een appje of el met Dana: 06-57370228

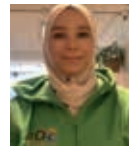
Sol: De lerende wijkaanpak - Samen zorgen voor een leuke wijk

De Lerende Wijkaanpak: samen zorgen voor een leuke wijk
Vorig jaar is SOL met partners en bewoners uit de wijk begonnen met De Lerende Wijkaanpak. Dit houdt in dat we samen met de bewoners en zeker ook met de jeugd en jongeren uit de wijk ophalen wat er speelt, samen oplossingen bedenken en deze realiseren. Uit de afgelopen bijeenkomsten is naar voren gekomen dat er veel zorgen zijn over veiligheid bij de jongeren. Dit heeft onder andere te maken met geldzorgen en drugscriminaliteit.

Ondertussen hebben we al een aantal wijkbijeenkomsten gehad om samen te praten over wat er speelt in de wijk. Hieruit zijn een aantal acties gekomen. Zo is er onder andere een groep buurtvaders opgericht die zich voor de jongeren in de wijk inzetten. Samen met de buurtvaders organiseren we regelmatig activiteiten in de wijk.

Wil jij meepraten of heb jij ook ideeën voor de wijk? Kom langs in het Huis van de buurt Morschwijk of bel naar Souhailla Hadje, de community builder van SOL, op 06 – 43461581.

Souhailla Hadje

11610 peuken en 50 zakken afval

Meer dan 100 bewoners van de Mors deden mee met de landelijke Opschoondag. Vorig jaar waren het er nog 65, maar de Leidse Klimaatburgemeester Nina Horstra wist dit jaar nog meer wijkbewoners enthousiast te maken.

500 schoolkinderen

Op vrijdag 22 maart hadden 500 leerlingen van de Weerklank, de Morskring en de ELS al 3,5 kilo peuken en 20 volle vuilniszakken verzameld.

Gezellig

Op zaterdag 23 maart werden 100 bewoners van Hoge Mors, Lage Mors en Transvaal ontvangen met een hapje (van van Maanen en de Tuinkabouter) en een drankje bij roeivereniging Die Leythe aan de Morsweg. Femke van Includio en Souhailla van SOL hielpen met het uitreiken van de afvalgrijpers en vuilniszakken, die de gemeente beschikbaar had gesteld. Van half elf tot half twaalf werd er in de hele wijk verzameld, alleen of in groepjes.

Peuken

Ik schrok zelf het meest van het aantal peuken. Daar was ik me nooit zo van bewust geweest. Een peuk blijft 15 jaar zichtbaar. Dan is de 95% plastic omgezet in microplastics en ook de zware metalen blijven achter. Met één tot vier peuken in een liter water leg je een vis om. Voor de rokers onder ons: voor een paar euro heb je een simpel zakasbakje, voor wat meer een zakasbakje met een flitsend design. Daarmee hoef je nooit meer in de verleiding te komen je peuk op straat te gooien.

Prijzen

Om half twaalf werd het afval verzameld en de peuken werden gewogen. Na de groepsfoto kregen de succesvolste peukenverzamelaars prijzen, ter beschikking gesteld door bakkerij Raaphorst, lunchcafé Deksel en de Jumbo. Wie wilde kon zijn afvalgrijper in bruikleen mee naar huis nemen. Velen bleven nog lekker napraten. Zin in volgend jaar en de rest van het jaar kunnen we die grijper ook gebruiken voor een opgeruimde Mors.

Rig Mutschler

Buurtkamer Transvaal

Tot de jaren 90 had Transvaal zijn eigen buurthuis, het Mierennest, op het beklinkerde deel van de Morsweg, vlak bij de spoorwegovergang. Daar konden ouderen kaarten en de kinderen cursussen doen en knutselen. Sindsdien is de wijk wat verkommerd: veel verkamering, onbegaanbare stoepen door geparkeerde fietsen, saaie en vaak kapotte straatlantaarns en ook geen plek dichtbij meer om samen te komen als bewoners. Alle fleur moest komen van acties van de bewoners zelf: kleine geveltuintjes, een klimroos, een feest op een pleintje in de buitenlucht.

De wijk oppimpen

De gemeente zag dit ook en stelde in 2022 eenmalig een half miljoen beschikbaar om Transvaal weer op te pimpen. In drie bijeenkomsten konden de bewoners meedenken over de besteding van dat bedrag, samen met de wijkvereniging Transvaal en de welzijnsorganisaties Inluzio en SOL. De plannen moeten nog dit jaar uitgevoerd worden. Buurtbewoners melden zich aan voor een geveltuintje, de gemeente plaatst het en de bewoner onderhoudt het. De eerste tuintjes zijn er al. Bewoners kunnen ook samen een plek voorstellen om te vergroenen en die gezamenlijk gaan onderhouden. De gemeente gaat in Transvaal II fietsbeugels plaatsen en er komt een parkeerplek voor bakfietsen. Hiervoor worden 4 parkeerplaatsen opgeofferd, maar in Transvaal II is de fietsparkeernood (nog) groter dan de autoparkeernood. In april heeft de gemeente al 26 wees- en wrakfietsen weggehaald. Het straatmeubilair wordt niet vervangen, maar wel 'opgepoetst'. Er zijn wel plannen voor nieuwe picknicktafels in de Jan Smutsstraat bij het speeltuintje in Transvaal I. In het viaduct tussen Transvaal en de Lage Mors komt een muurschildering, die de grauwe aanblik flink moet verbeteren. Inmiddels heeft de gemeente geoordeeld dat 7 projecten haalbaar zijn, waarmee drie ton van de vijf besteed worden. De wijkvereniging Transvaal en de bewoners kijken nog verder naar verbeteringen.

Buurtkamer

Misschien wel het belangrijkste is de komst van een Buurtontmoetingsplek in het glazen deel van het bedrijvencomplex tussen Transvaal I en Transvaal II, Morsweg 55. Daar zit nu al STAD (Stichting Talent and Dreams voor jongeren tot 27). Welzijnsorganisaties Inluzio en SOL praten met bewoners van Transvaal over de mogelijkheden.

Wat kunnen we in de buurtkamer verwachten?

- Wijkagent Stan van Egmond krijgt er een wekelijks spreekuur, net als buurtcoach Femke Bolding
- Spreekuren van de buurtsportcoach en de vrijwilligerscoach
- Een ouderkind-inloop voor ouders met jonge kinderen, georganiseerd door SOL en Inluzio.

- Een koffie-ochtend voor ouderen
- Incluzio en SOL zullen samen met betrokken bewoners van Transvaal eenmalige activiteiten organiseren, ook voor oudere kinderen.
- Bewoners zelf kunnen de ruimte ook gebruiken voor zelfgeorganiseerde buurtactiviteiten.

Werkgroep Transvaal: Petra, Femke, Louky en Manu

De Buurtkamer is niet zo groot. Hij is geschikt voor maximaal 12 volwassenen, maar dat is voor veel activiteiten genoeg en als de bewoners eens iets groters willen organiseren kan dat in één van de andere ruimtes in het pand. Het Klusteam van de Binnenvest heeft de toegang naar de keuken verbreed en er een deur in gemaakt.

Het klusteam van de Binnenvest

Opening 7 september

De ruimte wordt officieel geopend op zaterdag 7 september van 14 tot 17 uur. Dan is ook het volledige programma bekend. Iedereen is welkom. Transvaal hoort er weer bij!

Met dank aan Manu als buurtgenote, Femke Bolding van Incluzio en Annette Mol van de gemeente voor hun informatie.

Rig Mutschler

In gesprek met...

Wijkgenoot Annette Schröder organiseert sinds kort groepsmeditaties in ons buurthuis. Wat is het doel? "Mijn streven is meer rust en vrede te brengen in het leven van mensen". Al meer dan een jaar geeft ze elke zaterdag vanaf 10.15 uur groepsmeditaties in de Burcht. Daarover vertelt ze: "Dat is heel bijzonder. We zitten daar tussen de bomen met overal vogelgeluiden. Er wordt gesproken over wat mensen in hun leven meemaken of waar ze tegenaan lopen. Daarna geef ik een geleide meditatie, of een mindfulness sessie. Soms trekken we een engelenkaartje of we zeggen een zin met onze intentie voor die dag of week. Ik werk ook met thema's als 'Vrijheid', 'Rust in jezelf' en 'Het labyrint in jouw leven'. In augustus 2023 was er een hoogtepunt. Het was een 'Event voor verbinding en vrede.' 13 mensen deden eraan mee."

Sinds een aantal maanden is Annette ook gestart in de Mors. Om de 14 dagen geeft ze, geassisteerd door Hama, op vrijdagmorgen om 10.00 uur ontspannings- en mediatielessen voor vrouwen. Ook hier wordt er gewerkt met thema's zoals 'Jouw oorspronkelijke zelf'. Bij alles geldt: doe waar je je goed bij voelt. Na het sluiten van de ochtend wordt er vaak samen een kopje soep gegeten. Losse bijeenkomsten kosten € 5. Wil je meer weten over groepslessen, individuele lessen of bijeenkomsten, kijk dan op www.annetteschrodertrainingen.nl of stuur een email naar annetteschroder2415@telfort.nl. Ik bedank Annette hartelijk voor haar bijzondere inbreng in onze wijk en wens haar veel succes.

Lia van der Laan

Jaarlijks gratis reanimatieles

Wist je dat in slechts vier uur tijd, alle inwoners van Leiden jaarlijks gratis kunnen leren hoe ze moeten reanimeren? Dankzij een bruisende samenwerking tussen lokale verenigingen, grote studentenverenigingen en Taskforce QRS Leiden, komt 'Hart voor de Stad' tot leven, een spannende reanimatiedag die levens kan redden.

Het belang ervan kan niet genoeg benadrukt worden. Met gemiddeld 35 gevallen van hartstilstand per dag in Nederland is snelle reactie van levensbelang. Stel je voor: je bent aan het sporten of gezellig een film aan het kijken, en plotseling zakt iemand in elkaar. Weet jij wat je moet doen?

In zo'n noodgeval is snel handelen cruciaal. Bel eerst 112 of zorg ervoor dat anderen dat doen, en begin direct met reanimeren als de persoon niet reageert op jouw roepen. Als er een AED (Automatische Externe Defibrillator) beschikbaar is, gebruik deze dan volgens de instructies die je tijdens de cursus leert. In het Morsdistrict en op veel andere plaatsen in Nederland zijn er meer dan genoeg AED's te vinden.

Wat nog beter is, is dat je je na de cursus kunt aanmelden als

burgerhulpverlener. Zo ontvang je via een app bericht als er in jouw buurt een hartstilstand plaatsvindt, inclusief de locatie van de dichtstbijzijnde AED en de code om het kastje te openen. In de Mors hangen er inmiddels meer dan 10.

Ik heb laatst zelf zo'n reanimatietraining gevolgd, onder leiding van het Rode Kruis en in aanwezigheid van wethouder Fleur Spijker. Na de inspirerende opening van Fleur Spijker hebben meer dan 50 Leidenaars en ikzelf enkele uren training gekregen. Dankzij de uitstekende begeleiding van de trainers voel ik me nu zelfverzekerd om te kunnen helpen bij een hartstilstand. En jij kunt dat vast ook!

Meer informatie over hoe ook jij kunt leren reanimeren vind je op www.reanimatieraad.nl, www.rodekruis.nl of www.hartslagnu.nl.

Yvonne Nicasio

overzicht AED in Morsdistrict Leiden

WV Lage Mors

Geslaagde evenementen

Afgelopen periode zijn er weer allemaal leuke dingen in de Lage Mors georganiseerd. Zoals een drukbezochte Energiemarkt, Opschoondag, Koningsmarkt en Schapenscheerfeest. Sommige evenementen hebben een vervolg gekregen: na de Energiemarkt kijken we hoe we gezamenlijk met de buurt initiatieven kunnen opzetten om samen te verduurzamen. Wil je hier meer over weten, mail ons!

Knips in de wijk!

24 april heeft het college B&W het kaderbesluit 'Groene lopers Leiden; Veilige straten, leefbare wijken, schone lucht en een vitale binnenstad' vastgesteld. Hierin staat dat er in de Lage Mors zogenaamde 'knips' komen om sluijverkeer tegen te gaan. Dit sluijverkeer komt door het autoluw maken van de Leidse binnenstad. Wij hebben al een aantal gesprekken gehad met het team autoluwe binnenstad, omdat we graag willen dat hun plannen aansluiten bij alle andere verkeersplannen in onze wijk. Zoals de herinrichting van de Plesmanlaan, de herinrichting van de Dijkstraat en schoolzones rondom de (basis)scholen in de buurt. En ons stokpaardje: de Vondellaan naar 30km/u.

Bomen kappen Plesmanlaan

Nieuwe inzichten zorgen voor meer bomenkap voor de Plesmanlaan. In plaats van de oorspronkelijk 65 bomen, moeten er nu maar liefst 115 wijken voor de nieuwe Plesmanlaan. In totaal zijn er 79 bomen waarvoor nu een kapvergunning is verleend. Een groot deel van de bomen wordt gecompenseerd met nieuwe aanplant in het nieuwe ontwerp. Samen met de Bomenbond dacht de wijkvereniging intensief na over compensatie en een goede biodiversiteit. En er zijn ook zienswijzen ingediend op de kapvergunning. Want ook al is de Plesmanlaan voornamelijk een weg, het moet wel groen blijven in Leiden.

Feestelijke Koningsmarkt: van regen naar zon

De Koningsmarkt in de Lage Mors was ook dit jaar weer erg feestelijk. Het begon regenachtig maar gelukkig klaarde het in de loop van de ochtend op en werd het meteen gezellig zoals vanouds. De interim-burgemeester Peter van Velden opende de Koningsmarkt om 9.30 uur in aanwezigheid van de Leidse Oranjevereniging en de Band of Liberation. Na het Wilhelmus en het Leidse volkslied kwamen nog wat mooie nummers voorbij om de regen even te vergeten.

De interim-burgemeester nam de tijd voor bijna alle kraampjes en nam een heerlijke oranje tulband mee van onze lokale bakkerij Raaphorst als mooie herinnering aan deze gezellige Koningsmarkt. De rest van de dag wisselden veel spullen van hand en konden degenen die durfden, hoog in de paal leren paaldansen. Kijk op de website voor meer foto's: www.wvlagemors.nl.

Verbeteren verkeerssituatie in de Dijkstraat

Op 12 april hebben we eindelijk weer overleg gehad met de Gemeente en de Morskring over de aanpassingen van de Dijkstraat. De gemeente presenteerde een nieuw plan. De Dijkstraat wordt in ieder geval ingericht als éénrichtingsweg, van de Lage Morsweg richting de Storm Buysinghstraat. Plus er komen (betere) drempels en een schoolzone van 15 km/u. Zeer waarschijnlijk worden de drie parkeerplaatsen het dichtst bij de Lage Morsweg opgeheven om er een bredere stoep van te kunnen maken, waar dan ook de minicontainers van de Dijkstraat en Calandstraat aangeboden kunnen worden.

In het gepresenteerde plan veranderde verder weinig, wat de Morskring jammer vond omdat zij het zo niet veilig genoeg vinden om met de kinderen over de te smalle stoep te lopen. De gemeente moet de definitieve knoop nog doorhakken. We houden jullie op de hoogte!

Vrolijk Schapen Scheer Feest

De schapen op Dierenweide Kweeklust zijn woensdag 22 mei geschoren. Eindelijk zijn ze verlost van hun warme wollen jas! Matthew en Tamara van Kinderboerderij Merenwijk waren speciaal naar Kweeklust gekomen om de drie schapen op de dierenweide te scheren. Met de wol konden er schapjes gemaakt worden en armbandjes gevilt. Er zijn veel mensen

langsgelopen ondanks de dreigende regenlucht. Bij het scheren van het laatste schaap mochten ook de geiten weer naar buiten, die ook erg nieuwsgierig bleken naar wat er gaande was. Ze wilden zelfs bijna meedoen met het inkleuren van de kleurplaten. Samen werd het een groot vrolijk feest. Volgend jaar weer!

Heleen names Kinderboerderij Kweeklust.

Houd de kalender op onze Wijkvereniging website in de gaten voor meer informatie en andere leuke evenementen in de wijk!

Wil je ons ondersteunen, zodat we namens meer wijkbewoners met de gemeente kunnen praten? Word lid met maar één keer een bijdrage €10,-
Kijk op: www.wvlagemors.nl.

Tuinvrouw van Transvaal

Langs chocolademunt en Japanse duizendknoop.

Voor de digitale Nieuwsbrief van Transvaal interviewde Peter Viering een markante bewoner en Morsetekens laat de rest van de wijk graag meegenieten van zijn verhaal.

Lente in de Mors. Na een serie kletsnatte maanden staat onze wijk weer volop in bloei. In bloembakken, tuinen, tussen stoeptegels en op balkonnetjes, overal ontwaakt de natuur uit haar winterslaap. Nou ja, natuur. Was het niet J.C. Bloem - what's in a name? - die in zijn beroemde gedicht De Dapperstraat het volgende schreef: "En dan: wat is natuur nog in dit land? Een stukje bos, ter grootte van een krant...." Iemand die de dingen praktisch en nuchter benadert is Roelien den Ouden. Ze weet zo'n beetje alles van inheemse bloemen en planten, verzorgt in haar buurtje tien boomspiegels en heeft met succes de strijd aangebonden met de Japanse duizendknoop. Peter Viering ontmoet een markante bewoonster, beter bekend als 'de tuinvrouw van Transvaal 1'.

De zon schijnt en het is op straat al aardig warm. Links en rechts hoor je het gezoem van bijen. Ze trekken zich niets aan van de trein die over de Rijnsichtbrug voorbij dendert. Ook het lawaai van auto's en brommers deert ze niet. Ze hebben het druk met nectar verzamelen. Ook Roelien den Ouden kijkt niet op of om. Ik tref haar zondags op het strookje land tussen Morsweg en Haagweg langs de spoorlijn Leiden-Utrecht. Ze komt overeen en laat me een lange plantenstengel zien.

"Kijk, dat is nou de beruchte Japanse duizendknoop. Ik heb hem er met wortel en al uitgetrokken." Ze legt uit dat het Aziatische gewas bijna niet te bedwingen is. "In Engeland zijn de huizen, waar deze plant zelfs funderingen aantast, al minder waard geworden. Voor sommige woningen is het ginds lastig een hypotheek af te sluiten. Het verwonderde mij al geruime tijd dat lange tijd vrijwel niemand op het stadhuis zich iets heeft aangetrokken van de wildgroei en de schade die dit onkruid kan aanrichten. Ook dijken en rioleringen zijn niet veilig."

Killerplant

Als een op hol geslagen sumoworstelaar sloop de groene boosdoener alles wat zijn pad doorkruist. Hij gaat zelfs niet opzij voor een blok beton. De plant heeft hier nauwelijks iets te vrezen van natuurlijke vijanden als bacteriën en schimmels. Toen de Duitse onderzoeker Von Siebold deze exoot in de 19de eeuw als tuinplantje naar Europa bracht, wist hij niet dat hij een killerplant introduceerde. Roelien: "Als je goed kijkt, zie je dat hij zich daar in de brug al een weg baant via een muurvoeg." Al jaren bekommert den Ouden zich om het groen in de wijk. Als ik haar goed begrijp richt ze zich op het volgende: de natuur, daar waar ze dat nodig vindt, in toom houden en daar waar het van opknapt van verse aanwas voorzien. "Ik probeer me zo veel mogelijk tot inheemse bloemen en planten te beperken. Zaterdag kun je me geregeld op de markt vinden, waar ze een ruime keuze hebben aan bijvoorbeeld viooltjes, primula, blauwe druiven en tulpen. Zit er iets betaalbaar van mijn gading tussen, dan koop ik dat voor eigen rekening. De gemeente Leiden levert gelukkig ook steeds meer en vaker leuk spul aan voor met name de boomspiegels en nieuwe gelvтуinen in Transvaal."

Hakbijlenbuurt

Hoewel Roelien al tenminste tien jaar strijd levert met die taai rotplant, heeft ze ook ontelbare uren gestoken in het optuigen van haar eigen wijkje: de Hakbijlenbuurt. We wandelen op een andere, regenachtige dag over straat. Schuin tegenover haar huis blijft ze op de hoek van de President Steinstraat en Conjéstraat stilstaan bij een van de twaalf door haar verzorgde boomspiegels. Een boomspiegel is een stuk (beplante) grond rond een boom. Roelien wijst de plantjes aan die al in bloei staan of nog op moeten komen. Dovenetel, primula, kattenkruid, hondsdrif, aronskelk...; de complete nationale bloemen- en plantengids passeert de revue. Ik krijg zelfs een plukje van een blaadje om te proeven. "Waar smaakt dit naar?", vraagt Roelien. "Een beetje chocoladeachtig", zeg ik. Ze lacht: "Helemaal goed. Wat je proeft is chocolademunt."

Een stukje verder, in de Paul Krugerstraat, vinden we nog meer boomspiegels. De stoep is hier smal. Er is nog net genoeg ruimte over voor de bewoners om er met hun kindervan of rollator langs te kunnen. De mensen hier zijn zuinig op de kleine stukjes natuur, alhoewel in sommige mini-tuintjes – met name die bij straathoeken – af en toe ook de afdrucken van autobanden te zien zijn. Roelien: "Soms worden er ook plantjes gestolen. Nou ja, dan haal ik m'n schouders maar op en zaai of plant ik nieuwe." Wat de natuur betreft gaat het hier steeds meer over rozen. Met dank aan de 'tuinvrouw van Transvaal 1'.

Peter Viering

 <p>Fysiotherapie Optima Vita Vondellaan</p>	 <p>Fysiotherapie Optima Vita Robijnstraat</p>	 <p>Fysiotherapie Optima Vita Schouwenhove</p>
		
<h2>Afspraak maken?</h2>		
Vondellaan	- info@fysiotherapievondellaan.nl - 071 576 17 57	
Robijnstraat	- robijnstraat@optima-vita.nl - 071 576 87 22	
Schouwenhove	- info@fysiotherapievondellaan.nl - 071 576 17 57	

Fysiotherapie
Manuele therapie
Oedeemtherapie
Revalidatie

Sportgerelateerd
Oncologie
Fysiotherapie aan huis

Rondezender op Schouwenhove

De afgelopen tijd is er wat veranderd op het dak van Schouwenhove. Is u dat opgevallen? Je kunt het goed zien als je vanaf de Verbeekstraat – in de Bockhorst – kijkt. Rechts zie je het deel van 10 verdiepingen hoog en links het deel met 11 verdiepingen. Die extra verdieping bevat de technische ruimtes en de recreatiezaal. Van daar uit heb je een prachtig uitzicht over de Mors, zoals ik u liet weten toen we daar een demonstratie Morse-seinen gaven [MT 2022-3].

Aan de muur van die elfde verdieping is een antennemast gemonteerd die nog zo'n 5 meter boven het gebouw uitsteekt. Vroeger was die mast onderdeel van een semafoonsysteem. De ouderen onder ons kennen nog wel die grijze "piepers" die een telefoonnummer konden doorgeven. De installatie was al jaren niet meer in gebruik maar de vorige eigenaar heeft die gewoon laten zitten. Onlangs heeft een groep radiozendamateurs, leden van de Vereniging voor Experimenteel Radio Onderzoek (VERON), toestemming gekregen van de directie van Schouwenhove om deze installatie af te breken en te vervangen door een eigen radiozendinstallatie: een rondzender. Eerst was hun zender in Noordwijk geplaatst maar die moest wijken voor nieuwbouw.

Waar dient die rondzender voor?

Er zijn verschillende functies die een rondzender kan vervul

len. De belangrijkste is die van doorgeefluik ("repeater"): berichten die op een speciale manier worden aangeboden over een groot gebied verspreiden. Dat betekent dat radiozendamateurs die niet te ver van de rondzender wonen een veel groter bereik kunnen halen dan hun thuissituatie toestaat.

Een speciale toepassing hiervan is het gebruik bij calamiteiten. Daar is zelfs een speciale groep radiozendamateurs voor met de naam DARES ("Dutch Amateur Radio Emergency Service", www.dares.nl). Als reguliere communicatiemiddelen zijn uitgevallen kan DARES door de overheid worden gearmeerd om te worden ingezet om verbindingen tussen diverse locaties op te zetten. Tenslotte zijn er de verenigingsdoelen, zoals oefencursussen Morse seinen, en de onderlinge communicatie tussen de leden van de vereniging.

Wie onderhoudt de apparatuur?

De apparatuur is eigendom van de vereniging. Dat wil zeggen dat vele leden financieel of in natura bijdragen hebben geleverd om de opbouw en het onderhoud van de rondzender mogelijk te maken. Het onderhoud gebeurt in principe door de leden zelf.

Zijn er dan radiozendamateurs in de Mors?

Een radiozendamateur heeft een examen afgelegd bij wat nu de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) heet. Na de keuze van een roepnaam krijgen ze een registratiebewijs dat elk jaar verlengd moet worden. Daarmee mogen zij op afgesproken frequenties communiceren.

U kunt daar zelf naar luisteren als u beschikt over een geschikte kortegolfradio zoals een wereldontvanger. Waar zo'n radiozendamateur woont is eenvoudig uit te zoeken: de antenne-installatie verradt de amateur meteen.

Kijk maar naar bijgaande foto. 'Als u weer eens een keer door de wijk wandelt en dan voor de verandering omhoog kijkt kunt u er zeker vijf vinden!'

Ger Koper, PA2KOP

[1] De radiozendinstallatie op Schouwenhove is officieel geregistreerd bij het RDI onder de naam PI2NWK.

Een BSO gewoon voor kinderen!

Bij ons staat het kind centraal. Bij BSO Speelland geloven we dat elk kind uniek is en het recht heeft om zich op zijn eigen tempo te ontwikkelen. We streven ernaar om een omgeving te creëren waarin kinderen zich veilig, geaccepteerd en gewaardeerd voelen.

Kortom; een plek die gewoon voor kinderen is.

info@bsospeelland.nl

Wijkagenten/Wijkboa

Beste wijkbewoners,

Het is een hoop van ons wel eens overkomen: je fiets wordt gestolen! De laatste jaren geven wij met z'n allen meer geld uit aan vooral duurdere en elektrische fietsen. Dit is jammer genoeg ook niet aan de aandacht van het dievengilde voorbij gegaan. Ook zij richten hun ogen op ons stalen ros.

Helaas zien wij dat ook terug in onze cijfers. Sinds januari van dit jaar is in 'De Mors' al 46 keer aangifte gedaan van diefstal van een fiets. Ik ben bang dat er niet altijd aangifte wordt gedaan en dat er nog vaker fietsen gestolen zijn. De meeste diefstallen vinden wel plaats tegen het centrum aan, maar wij gaan allemaal ook wel eens met de fiets de stad in!

Vooraf de elektrische fiets is erg gewild. De laatste jaren gebruiken fietsendieven vaak de methode van de 'Poolse sleutel'. Die wordt met kracht in het slot gestoken/geslagen en met een hefboom en veel kracht wordt het slot opgebroken. En dit gebeurt dan ongeveer in dezelfde tijd die u en ik nodig hebben om onze eigen sleutel in het slot te stoppen en de fiets van het slot te halen. Al met al ziet de diefstal er uit alsof iemand zijn eigen fiets van het slot haalt!

Ons advies is dan ook om uw dure fiets dubbel op slot te zetten, dus naast het normale slot ook een kettingslot.

Zet de fiets met het kettingslot aan iets vast. Zo voorkom je dat de fiets wordt opgetild en meteen in een busje wordt afgevoerd!

Pas op met kettingsloten waarvan je één uiteinde in het normale slot stopt. Met de 'Poolse sleutel' schiet deze ketting ook los als de dief het normale slot openbreekt. Gebruik dus altijd twee verschillende sloten!

Als uw fiets toch wordt gestolen, doe dan altijd aangifte! Geef dan ook uw framenummer door, want zonder framenummer is het terugvinden van uw fiets bijna onmogelijk. Zorg dus dat u het framenummer van uw fiets weet of ergens kunt vinden.

Groet,
Wijkagenten van De Mors, Leon Luyten en Stan van Egmond

VOETBALTOORNOOI

Op 1 mei werd er op het veld van Sporting Leiden heerlijk genoten van de zon tijdens een voetbaltoernooi. Op initiatief van SOL Leiden streden jongeren uit de wijk, medewerkers van SOL, politieagenten en handhavers van de gemeente Leiden in gemengde teams om het podium. Tussen de wedstrijden door heeft SOL voor snacks en waterflesjes gezorgd, zodat er in het warme weer genoeg gegeten en gedronken werd. Het was een verbindende en sportieve middag voor zowel jong als oud.

Wijkboa Amy Heruer

Topaz

Het hele leven telt

Wonen en leven zoals u dat wilt. Het liefst zo lang mogelijk in uw eigen huis.

Thuis is immers een vertrouwde, veilige plek, met een verleden, herinneringen en gewoontes.

Wenst u zorg aan huis voor als u langdurig intensieve zorg en begeleiding nodig heeft? Met Topaz Volledig Thuis ontvangt u verpleeghuiszorg in uw eigen huis en omgeving. Als u fysio, ergo, logopedie of diëtiëk behandeling(en) aan huis of op locatie nodig heeft, kan Topaz360 met een team van verschillende specialisten bij u thuis komen. Samen met u kijken zij hoe u zo

lang mogelijk zelfstandig thuis kan blijven wonen. En als u het steeds lastiger vindt om thuis zelfstandig de dag door te brengen, kunt u naar een van de Ontmoetingscentra van Topaz. Hier zorgen we voor dagritme, structuur, ontmoeting en zingeving. Dat helpt om langer thuis te blijven wonen.

www.topaz.nl

Hoge Mors toekomstklaar

In het kader van het Leiden-brede project 'Wijken klaar voor de toekomst', staan een aantal wijken in Leiden belangrijke veranderingen te wachten. Zowel boven- als ondergronds worden aanpassingen gedaan. Door heel Leiden worden gebieden zo groot als ongeveer 80 voetbalvelden heringericht en vergroend, waaronder ook de Hoge Mors.

Wat gaat er gebeuren?

De huidige riolering in de Hoge Mors, die 50 jaar oud is, wordt vervangen door een gescheiden systeem. Vuilwater en regenwater worden in de toekomst hierdoor apart afgevoerd: vuilwater gaat naar de zuivering en het regenwater kan dan direct naar de sloten in de wijk. Dit verbetert de afvoer bij flinke regenbuien, maar helpt tegelijkertijd ook tegen verdroging, door regenwater lokaal op te vangen.

Terwijl de straat openligt voor de rioleringswerkzaamheden, grijpt de gemeente de gelegenheid aan om de Hoge Mors 'duurzamer en veiliger' te maken. Zo wordt er bijvoorbeeld 9132 m² aan nieuw groen zoals bomen, planten en gras aangelegd. Ook de verkeersveiligheid wordt verbeterd met een nieuw, vrijliggend fietspad langs de Smaragdlaan.

Wanneer gebeurt dit?

De werkzaamheden in de Hoge Mors zullen gefaseerd plaatsvinden. Vanaf mei 2024 tot eind van dat jaar kunnen bewoners en bezoekers van het Diamantplein, Granaatplein en Onyxstraat te maken krijgen met openliggende straten.

De overige delen van de Hoge Mors starten met werkzaamheden in het eerste kwartaal van 2025, die doorlopen tot het voorjaar van 2028.

Voor de meest actuele informatie en updates, bezoek de website van de gemeente.

<https://gemeente.leiden.nl/projecten/wijken-klaar-voor-de-toekomst/hoge-mors/>

Erik van der Niet

Fysiotherapie in de Mors

In februari 2014 opende Fysiotherapie Optima Vita haar eerste vestiging in de Mors in het Gezondheidscentrum Vondellaan onder de naam Fysiotherapie Vondellaan. Nu 10 jaar later zijn ze in de gelegenheid gesteld om Fysiotherapiepraktijk De Morsch

aan de **Robijnstraat 2A** over te nemen van Kees Hortensius en Stef Groeneweg. In februari is de praktijk verbouwd en heeft het interieur een nieuwe frisse look gekregen, is de oefenruimte gemoderniseerd en voorzien van moderne trainingsapparatuur en zijn er zijn 4 ruime behandelkamers gerealiseerd. Op 11 maart is de fysiotherapiepraktijk heropend met de naam: **Fysiotherapie Optima Vita Robijnstraat**.

Mensen die de praktijk aan de Robijnstraat bezoeken zullen bekende gezichten tegenkomen want Kees Hortensius en Stef Groeneweg blijven meewerken tot het einde van 2024. Vanaf 2025 gaan ze van hun welverdiende pensioen genieten, Lisette Donkers zal blijven werken op de Robijnstraat. Het team aan de Robijnstraat is inmiddels versterkt met Anouk Rotteveel, Marjon Rijsbergen, Simone Broekema en Robin de Mooij. Deze therapeuten zullen bij een aantal bezoekers aan de praktijk al bekend zijn van de andere locaties waar Fysiotherapie Optima Vita actief is, zoals in het Gezondheidscentrum aan de Vondellaan en in Serviceflat Schouwenhove, waar zij al jaren fysiotherapeutische behandelingen verzorgen en de fitness begeleiden. Met de nieuwe therapeuten en de modernisering van de praktijk heeft de praktijk ook weer een nieuw aanbod.

Naast reguliere fysiotherapie en manuele therapie kan men nu ook terecht voor oedeemtherapie en is er mogelijkheid voor patiënten die behandeld zijn of worden voor kanker om te werken aan hun fitheid. Ook kunnen mensen na orthopedische operaties zoals een nieuwe knie, nieuwe heup, kruisbandreconstructie en schouderoperatie begeleid worden bij de revalidatie en kunnen sporters met blessures werken aan hun terugkeer naar het sportveld.

Fysiotherapie Optima Vita neemt deel aan Schoudernetwerk Rijnland en Heup-knie, netwerk Rijnland en het traumanetwerk van het LUMC. Mensen met chronische aandoeningen kunnen bij Fysiotherapie Optima Vita terecht. Door deelname aan de netwerken zoals Chronisch Zorgnet en Neuronet zijn ze gespecialiseerd om mensen met chronische aandoeningen zoals hart- en vaatziekten, longaandoeningen en osteoporose en niet aangeboren hersenletsel (bijvoorbeeld na een herseninfarct of hersentrauma) te behandelen, te begeleiden en te werken aan de kwaliteit van leven, fitheid en het verbeteren van hun leefstijl.

De fysiotherapeuten vinden de samenwerking in de wijk erg belangrijk. Er wordt steeds gewerkt aan samenwerking en overleg met huisartsen en andere disciplines in de zorg, zoals wijkverpleging, ergotherapie, diëtiste om de behandeling voor de patiënt te optimaliseren. Ook maatschappelijke partijen zoals het sociaal wijkteam, de buurtsportcoach en de wijkvereniging zijn al bekenden van de therapeuten van Optima Vita. Al geven ze ook aan dat daar ook nog veel te winnen valt en dat daar in de toekomst ook aan gewerkt zal blijven worden. Kortom het aanbod is ruim en de therapeuten zijn helemaal klaar om de bewoners van de Mors te ontvangen om met hen samen te werken aan hun herstel.

Diamantkruising Plesmanlaan

25 maart publiceerde het Leidsch Dagblad het ontwerp voor de nieuwe ongelijkvloerse kruising van de Haagse Schouwweg, de Ehrenfestweg en de Plesmanlaan, bovenop de DNA-Tunnel.

Men wil dit kruispunt aanpassen omdat de voorgenomen veranderingen in dit deel van Leiden en de mogelijke auto-luwe binnenstad effect heeft op het verkeer op deze plek.

Van de vele mogelijkheden van kruispunten bleek de "divergerende diamantaansluiting" als beste uit de bus te komen. Dit is een bijzondere aansluiting op een doorgaande weg waarbij het verkeer via bijzondere weefbewegingen langs elkaar gaat.

We vroegen verkeerskundige Alex van Loon, bewoner van de wijk om zijn visie op deze innovatieve kruispuntoplossing. "Deze zogenaamde "Diverging Diamond Interchange", afgekort DDI, wordt in Amerika al veelvuldig toegepast. Maar ook in Leiden hebben we enkele jaren geleden kennisgemaakt met deze bijzondere kruispuntvorm bij de nabij gelegen aansluiting van de N206 (Ir G. Tjalmaweg) in het verlengde van de Plesmanlaan op de A44. Het belangrijke voordeel van deze kruispuntvorm is dat er minder verkeer hoeft te worden gekruist en daardoor meer verkeer kan worden afgewikkeld. Dat zie je op de afbeelding verderop. Een traditioneel ontworpen kruispunt moet rekening houden met behalve rechtdoorgaande verkeersstromen ook links en rechts afslaand verkeer vanuit alle 4 de kruispuntrichtingen.

Dan kom je tot een groot aantal zogenaamde conflictpunten die bij veel verkeer met verkeerslichten moeten worden geregeld. En hoe groter het verkeersaanbod des te meer opstelstroken en rijstroken zijn nodig om al het kruisende verkeer af te wikkelen. Bij een DDI kruisen slechts een beperkt aantal verkeersstromen en kunnen de overige verkeersstromen via splitsingen en samenvoegingen worden afgewikkeld. Daardoor kan een DDI relatief meer verkeer verwerken binnen dezelfde ruimte. En dat is bij de DNA-tunnel ook het uitgangspunt."

Afbeelding: Conflictpunten bij gewoon kruispunt en bij diamantkruispunt

Alex vroeg gemeentelijke verkeersontwerper Marius van Putten om een toelichting te geven op het ontwerp. "Het kruispunt ziet er van bovenaf vrij ingewikkeld uit, maar werkt verrassend eenvoudig. Vlak voor het kruispunt kruist het rechtdoorgaande autoverkeer elkaar. Waar verkeer normaal gesproken rechts rijdt, gaat het dan naar de linkerbaan. Dit zorgt ervoor dat verkeer dat uiteindelijk linksaf wil, het tegevoetkomende verkeer niet hoeft te kruisen. Op een normaal kruispunt kost links afslaand verkeer gewoonlijk veel tijd omdat bijna alle andere verkeersrichtingen moeten wachten. Bij de gevlochten diamant gaat links afslaand verkeer veel sneller over het kruispunt. Dat is hier belangrijk, omdat de linksaf-stromen groot zijn. De variant werkt zo goed dat er niet veel extra opstelstroken nodig zijn.

Ontdek de Pacellischool

Op de Haagse Schouwweg komt er één rijstrook bij. Op de op- en afritten stellen we in het schetsontwerp voor busstroken aan te leggen, zodat het HOV soepel over het kruispunt kan. De fietspaden blijven gehandhaafd en worden zoals nu ook in de huidige situatie met verkeerslichten geregeld". Dit ontwerp heeft wel tot gevolg dat de fietsers soms langer moeten wachten en daar is Marius niet gelukkig mee. De schets van het ontwerp wordt de komende jaren verder uitgewerkt met veel aandacht voor de verkeersveiligheid en de doorstroming voor de fietsers. Alex is ook enthousiast over het nieuwe ontwerp en nodigt Marius uit voor een landelijk vakoverleg over verkeersontwerpen. Marius grapte nog over de vorm van de DDI: "die lijkt door de dubbele weefbeweging wel op een DNA-streng, en dat op de DNA-tunnel!"

Alex van Loon

We zijn een warme, goede, kleinschalige school aan de Damlaan in Leiden. In ons mooi vernieuwde, monumentale pand zet het hechte en toegewijde team van de Pacelli zich in voor goed onderwijs.

Onze passie is kinderen een goede basis te geven voor het leven. Bijvoorbeeld door veel aandacht te hebben voor goed leren lezen. We hebben een mooie schoolbibliotheek met allerlei soorten boeken, zoals prentenboeken, leesboeken en informatieboeken. En met resultaat! Wist u dat de kinderen van groep 8 al jaren op rij boven het gemiddelde scoren? Wij zien de ontwikkeling van een kind als méér dan alleen leren. Als Vreedzame School vinden we de sociaal-emotionele ontwikkeling belangrijk. We zien de school als leefgemeenschap, waar je je kan voorbereiden op de toekomst. Je leert je mening vormen, omgaan met elkaar en zelfs solliciteren voor bijvoorbeeld een plek in de leerlingenraad. Leren en ontdekken doen we ook op het plein en buiten school! Door een actieve buitenles, het bezoeken van musea, theater of deelnemen aan workshops. Daarnaast prikkelt onze eigen toneelclub, geleid door een professionele theaterdocent, de creativiteit van de leerlingen elke woensdagmiddag.

Benieuwd naar ons onderwijs?

U bent van harte welkom voor een rondleiding!
www.pacellischool.nl

Meedenken over verkeer

De gemeente wil het verkeer veiliger maken en de wijken leefbaarder. Op 23 april hebben burgemeester en wethouders het kaderbesluit "Groene lopers Leiden" vastgesteld. Dat gaat over verkeer en de toename daarvan in de hele stad. De geplande afsluiting van de Turfmarkt en de Rijnsichtbrug zorgt niet alleen voor een rustiger Morsweg, maar heeft ook consequenties voor de rest van de Mors. In onze wijk en in de Stevenshof zijn aanpassingen nodig voor verbetering van de bereikbaarheid en veiligheid. Eén van de kruisingsknelpunten is de Lelylaan, die nu al problemen geeft. Bij het aanpakken van de knelpunten wil het college ook sluiproutes tegengaan en wegen veiliger maken. Dat is goed nieuws.

Op 6 juni behandelt de commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid het kaderbesluit. Op 13 juni wordt dat behandeld in de gemeenteraad. Daarna worden de plannen per project uitgewerkt waarbij betrokken buurtbewoners kunnen adviseren. We weten nog niet wanneer die gelegenheid tot inspraak komt, maar het is prettig dat de burgers serieus genomen worden.

Voor het deel dat over de Mors gaat moeten we zelf op tijd beginnen met nadenken. Als bewoners kunnen we zelf knelpunten en mogelijke oplossingen, zoals wegverbredingen, stoplichten en routes, inbrengen, zodat de participatie méér is dan aanhoren en reageren. In de afgelopen jaren zijn daar al ervaringen mee opgedaan. Het is zaak om alvast een begin te maken met een verkenningsgroepje vanuit de Mors.

Wilt u daaraan meedoen of wilt u vanuit een bestaande buurtgroep dat doen, neem dan contact op met ondergetekende als voorlopig contactpersoon zodat er in ieder geval onderlinge verbinding ontstaat.

Jos van Iersel

Saffierstaat 80 2332 JB Leiden, jos.viersel52@xs4all.nl
06-43748783

Chi Kung - Tai Chi

Slowfood for body and mind

www.taichileiden.nl

06-29518441

Canadese ganzen

“Zijn die helemaal uit Canada komen vliegen?” Niet eens zo’n gekke vraag van het meisje bij een kinderexcursie. Het zou kunnen. Maar zo ongeveer alle grote Canadese ganzen, de volledige naam voor de nu alom voorkomende gans, zijn nakomelingen van dieren uit waterwildcollecties, ontsnapt of losgelaten. Sinds de jaren negentig hebben ze zich in Nederland enorm uitgebreid, vooral in moeras- en weidegebieden, maar tegenwoordig evengoed in de bebouwde kom. (Zie foto van paar op parkeerterrein.) Ook in de Mors zien we ze geregeld. Het zijn, net als andere invasieve exoten, standvogels, dus zomer en winter zijn dezelfde exemplaren in een gebied aanwezig. Met hun lange nek en hun trompetterend geluid doen grote Canadese ganzen meer denken aan zwanen dan aan de andere ganzensoorten. Hun voedsel bestaat uit gras, graan en waterplanten.

Mijn bijdrage wordt nu ingewikkelder. Naast de grote Canadese gans bestaat ook de kleine Canadese gans. In de winter zijn dat in Nederland vrij zeldzame dwaalgasten, trekvogels, uit Noord-Amerika. Soms werden ook deze vogels in gevangenschap gehouden. Ze zijn kleiner, uiteraard, en hebben een kortere nek; de tekening is verder gelijk aan die van de grote Canadese gans.

Helaas, mijn bijdrage wordt nóg ingewikkelder. Er verschijnen in Nederland ook hybriden (mengingen) van ganzensoorten.

Vooral die van brandganzen met grote of kleine Canadese ganzen komen veel voor. Die hybriden zijn ook nog eens vruchtbaar. Het kan zijn dat die verder weer kruisen met grote Canadese ganzen. Zulke ganzen hebben kortere nekken, als van de kleine Canadese ganzen, maar vaak met meer wit op de kop, en met wel een bruine rug en flanken.

Vlak bij het nest van een knobbelzwaan is dit voorjaar zo'n ganzen-mengpaar aan het broeden geslagen in het slootje voor mijn huis (Van Ravelingenstraat – Verbeekstraat). Zie de foto van het paar: de kleinste met de kortste nek, de andere met een extra witte vlek op het voorhoofd.

De brandgans is een stuk kleiner dan de Canadese ganzen.

Hij heeft een korte, net zo zwarte nek, maar de kop is voornamelijk wit. Bovendien is hij alleen zwart-wit-grijs, zonder bruine tinten.

Rond het Pesthuis heeft enkele jaren een brandgans rondgelopen met een lamme vleugel. Een raamslachtoffer? Zie foto. Blijkbaar had het beestje voldoende aan het gras rondom het Pesthuis.

Brandganzen zijn vogels die voorheen alleen heel noordelijk broedden, voornamelijk op Groenland, Spitsbergen en Nova Zembla. En vooral overwinterden in Nederland, Denemarken en de Britse eilanden. Recenter zijn ze ook gaan broeden rondom de Oostzee, en met name in Nederland. Al zal een klein deel van de vaste Nederlandse populatie ook bij deze soort afkomstig zijn van gehouden dieren.

Bij meerdere ganzensoorten in ons land hebben we inmiddels te maken met wilde wintergasten, met wilde standvogels, met verwilderde nazaten van ontsnapte vogels, en bovendien met kruisingen van soorten en ondersoorten. Complex, lastig, maar het is niet anders. En niet iedereen is blij met de toegenomen aantallen ganzen, vooral boeren niet. Maar ik kan wel genieten van het getrompetter door overvliegende Canadezen.

Gerard van der Klugt

Meer info:
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/grote-canadese-gans-en>
https://pub.sovon.nl/static/publicaties/sovon-nieuws_2018-3_p18-19_zo-herken-je-hybride-ganzen_de-jong.pdf

**Uitgebreide service
en garantiepakket
van 5 jaar.**

*Groetjes van
het hele team!*

Morsweg 174 | 2332 ES Leiden | +3171 5313498

www.biketotaalpolanen.nl

Woordpuzzel Morsetekens juni 2024

kunst									visser
tennis									ball
buiten									rooster
palm									feest
buurt									dag
mors									loop
wijk									schap
zwart									zorgen
vogel									golf
kweek									hof
vocht									kast
inloop									dienst

Oplanning puzzel maart 2024: MORSKWARTIER

Vul in de lege vakjes een woord in zodat het met het eerste woord een nieuw woord vormt en met het laatste weer een ander woord vormt. De letters in de rode vakjes vormen dan verticaal een woord. Stuur uw oplossing vóór 1 augustus 2024 naar: info@morsetekens.nl. Onder de goede inzenders wordt een cadeaubon ter waarde van 15 euro verloot.